

NIEUWE REGELING STENGELAALTJES:

Kweker meer verantwoorde

Wie stengelaaltjes in zijn bloembollen heeft, weet dat dit grote gevolgen heeft voor zijn bedrijfsvoering. Vanaf dit seizoen gelden nieuwe regels, waarbij de eigen verantwoordelijkheid van de kweker het uitgangspunt is.

Tekst: Arie Dwarswaard
Fotografie: BKD, Arie Dwarswaard

Het jaar 2014 ging als een zwaar aaltjesjaar de boeken in; met name in tulp was er veel schade. Ook was vorig jaar het eerste jaar waarin er geen gebruik meer gemaakt kon worden van de vergoedingsregeling via het Productschap Tuinbouw. In plaats daarvan konden KAVB-leden zich via een verzekering indekken tegen de gevolgen van een aantasting in hun tulpen door stengelaaltje of participeren in een fonds voor stengelaaltjes in narcis. Samen met enkele andere ontwikkelingen leidde dit tot uitgebreide discussie in het vak over een nieuwe aanpak van stengelaaltjes.

Stengelaal in tulp

De afgelopen maanden is hierover intensief gesproken in de relevante productgroepen van de KAVB en diverse KAVB-kringen. Het bestuur van de BKD heeft onlangs, na advisering vanuit de productgroepen en in overleg met de NVWA, besloten tot de opname van een nieuwe regeling in de BKD-reglementen. Deze regeling is gericht op een meer preventieve aanpak van stengelaal.

GEEN TEELTVERBOD

In 2014 werd de sector geconfronteerd met een forse beperking van de toepassingsmogelijkheden van chemische grondontsmetting.

.....
'Als in een partij stengelaal wordt geconstateerd, dan is verhandeling bestemd voor doorteelt niet toegestaan'

Hierdoor is het veelal niet meer mogelijk om een perceel met een stengelaaltjesbesmetting via chemische grondontsmetting weer vrij van aaltjes te krijgen, waarna ook het teeltverbod vervalt. Dit was aanleiding voor de NVWA om het beleid ten aanzien van stengelaaltjes tegen het licht te houden. Daarbij speelt ook dat in Brussel gewerkt wordt aan nieuwe Europese fytosanitaire regelgeving waarin de eigen verantwoordelijkheid van de teler centraal staat.

Stengelaal in narcis

Vandaar dat de NVWA besloten heeft om de nationale aanvulling op het EU-beleid ten aanzien van stengelaaltjes te herzien. Gezien de verspreiding binnen de EU is uitroeiing geen doelstelling en is het beleid gericht op het voorkomen van verspreiding via plantgoed. Het opleggen van perceelsmaatregelen is daarmee volgens de NVWA niet meer noodzakelijk. Met ingang van 2016 stopt de NVWA dan ook met het opleggen van teeltverboden bij het aantreffen van stengelaaltjes.

LOKET WORDT REGISTER

Met het niet meer opleggen van teeltverboden bij besmettingen is het veel meer nog dan nu

Register laagdrempeliger

Bij de uitvoering van de nieuwe regels rond stengelaaltjes speelt de BKD een cruciale rol. Voor de informatievoorziening aan telers wordt het zogenaamde Stengelaaltjesloket vervangen door een register. Deze is laagdrempeliger toegankelijk. Nu is er nog toestemming nodig voor het krijgen van perceelsinformatie, dit is vanaf mei anders zodra het register beschikbaar is. Een belanghebbende kan vanaf mei informatie opvragen door een formulier in te vullen en is er geen toestemming van de perceelseigenaar meer nodig. Uiteraard zijn er spelregels over wanneer je belanghebbende bent. In april worden de telers geïnformeerd over deze spelregel en de werkwijze zodat een goede voorbereiding op het nieuwe plantseizoen voor de teler mogelijk is.

lijk

de verantwoordelijkheid van de teler om verantwoordelijk om te gaan met percelen. Om telers hierin te faciliteren houdt de BKD een register bij van besmette bevonden percelen. Via het register kunnen telers de perceelshistorie opvragen. Nu is daar nog toestemming van de eigenaar voor nodig, maar dat gaat veranderen. Op verzoek van de KAVB-productgroepen wordt de toegang tot de informatie zo laagdrempelig mogelijk ingericht. Binnenkort kan iedereen belanghebbende inzage krijgen in de historie van een perceel wat betreft besmetting met stengelaaftjes (zie kader).

NIEUWE MAATREGELEN

Naast het verdwijnen van het teeltverbod worden de per gewas verschillende maatregelen vervangen door een zo uniform mogelijke aanpak. Hierin staat het voorkomen van verspreiding via plantgoed centraal. De belangrijkste onderdelen hiervan zijn:

- Licht besmette partijen kunnen onder strikte voorwaarden worden bestemd voor eigen opplant, afzet in de droogverkoop in kleinverpakking binnen de EU, of voor afbroei op eigen bedrijf (bloemproductie en op pot). In alle situaties gelden er strikte voorwaarden en een droge keuring door de BKD waaruit

blijkt dat er geen symptomen van stengelaaftje meer aanwezig zijn.

- In 2015 geldt er voor besmette percelen nog een teeltverbod voor waardplanten van stengelaaftje. Per 2016 wordt het teeltverbod vervangen door een register dat laagdrempelig toegankelijk is voor belanghebbenden. Telers krijgen hiermee makkelijker inzicht in de status van percelen waar het gaat om besmetting met stengelaaftje dan via het huidige Stengelaaftjesloket. Op basis van de uitslag van een door de BKD genomen grondmonster kan de status van een perceel in het register worden gewijzigd. Vanaf 1 mei aanstaande is het register via de website van de BKD al toegankelijk voor het opvragen van perceelshistorie (zie kader).
- Als in een partij stengelaaftje wordt geconstateerd, dan is verhandeling bestemd voor doorteelt niet toegestaan. Dit geldt met uitzondering van hyacint voor alle partijen bloembolgewassen die een waardplant zijn van stengelaaftje.
- Vanaf teeltseizoen 2015-2016 geldt er bij tulp voor verhandeling van materiaal voor doorteelt een verplichte grondbemonstering indien er sprake is van een intensief teeltplan met bloembolgewassen die een waardplant zijn van stengelaaftje.
- Vanaf 2016 - als er geen teeltverboden meer zijn - worden partijen bloembollen die zijn geteeld op een perceel met de status besmet, behandeld als besmette partijen en gelden dezelfde maatregelen.

De volledige tekst van de nieuwe maatregelen is te vinden op www.bkd.eu onder Uitvoeringsmaatregelen Tulp.

WWB TULP

Vorig jaar is ervaring opgedaan met een warmwaterbehandeling voor tulpenplantgoed. De resultaten worden komend jaar geëvalueerd in nauw overleg tussen de KAVB-productgroep Tulp, de BKD en de NVWA. Vooralsnog blijft de behandeling toegestaan onder strikte voorwaarden. Na een besmetting krijgt de teler nog drie jaar te maken met het spikkelen van de hele kraam door de BKD. Als er daarna geen stengelaaftjes zijn gevonden, mag hij weer plantgoed verkopen. Kiest de teler ervoor om plantgoed te koken, dan mag hij vijf jaar geen plantgoed verhandelen van zijn hele kraam. Bovendien mogen gekookte partijen alleen op een eigen perceel worden geplant of op een perceel waarvan de verhuurder weet dat het om gekookt plantgoed gaat vanwege een besmetting met stengelaaftje.

Mark Heemskerk: 'Meer preventief aanpakken'

Voorzitter Mark Heemskerk van de KAVB-productgroep Tulp ziet in de nieuwe aanpak van stengelaaftje vooral een verschuiving van een curatieve naar een preventieve aanpak. "Dat is ook nodig, omdat vanaf 1 januari 2016 het teeltverbod verdwijnt. Als productgroep hebben we intensief gesproken over regels die ervoor zorgen dat het probleem van stengelaaftjes toch goed wordt aangepakt."

De productgroep zal vooral het koken van plantgoed blijven volgen. "De partijen die afgelopen zomer zijn gekookt zijn voor ons de ijkpartijen voor de nabije toekomst. De BKD gaat die partijen intensief controleren. Dan zal blijken of deze behandeling voldoende effectief is. Ik wil iedereen die komend seizoen wil gaan koken nadrukkelijk adviseren om te zorgen voor goede kookapparatuur en een hele secure uitvoering van de behandeling."

Meer verantwoordelijkheid bij de kweker betekent voor Heemskerk ook dat die meer tijd steekt in het verzamelen van informatie over de percelen waar hij wil gaan planten. "Ga als kweker echt na wat de status is van het perceel voordat je gaat huren."

Overige gewassen: relatief weinig veranderingen

De voorzitters van de KAVB-productgroepen Narcis, Bijzondere bolgewassen en Hyacint constateren dat er voor deze gewassen minder gaat veranderen dan voor het gewas tulp. Over de vraag of een verplichte grondbemonstering voor het verhandelen van plantgoed ook voor deze gewassen wenselijk is, moet nog door de productgroepen gesproken worden.